

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»

30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

ЗМІСТ

1. Бабіна В. О. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ	7
2. Барасій В.Ю. ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД: ТЕХНОЛОГІЯ І ПОЛІТИКА...	13
3. Буковський С. М. МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПУБЛІЧНУ ПОЛІТИКУ	18
4. Браткевич А. О. КРОС-КУЛЬТУРНА ПАРАДИГМА В ПРОСТОРИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОГО ПРАВА	21
5. Вознюк І. В., Каменчук Т. О. РОЛЬ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ	25
6. Гедікова Н. П. ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ ТА ЗАСОБИ ПРИТИДІ ЦЬОМУ СОЦІАЛЬНОМУ ЯВИЩУ	29
7. Голка В. Е., Панасюк О. М. ГОЛОВНІ НАПРЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІСЛЯ ВОЄННОЇ УКРАЇНИ	34
8. Горобець В. В. РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	38
9. Деревянкин С. Л. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	41
10. Дмитрашко С. А., Казюк А. В. ПЕРЕГОВОРНІ СТРАТЕГІЇ АДМІНІСТРАЦІЇ Д. ТРАМПА В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ПОСЕРЕДНИЦТВО ЧИ ВЛАСНІ АМБІЦІЇ	47
11. Дмитрашко С. А., Піскун К. С. М'ЯКА СИЛА ПІДНЕБЕСНОЇ: ЯК КИТАЙ ФОРМУЄ НОВИЙ СВІТОВИЙ ПОРЯДОК	52
12. Долженков О.Ф. ПРАВОВІ ТА ЕТНИЧНІ ДИЛЕМИ ПРОТИДІ ДЕЗИНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ: БАЛАНС МІЖ НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА СВОБОДОЮ СЛОВА	57
13. Калюжный Н. Г. ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРОТВОРЧОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ МІСІЇ «ТЕАТРУ ДРАМАТУРГІВ» ТА «ТЕАТРУ ВЕТЕРАНІВ»	63

ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРОТВОРЧОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ МІСЦІ «ТЕАТРУ ДРАМАТУРГІВ» ТА «ТЕАТРУ ВЕТЕРАНІВ»

*Калюжний Нікіта Геннадійович,
аспірант,
Київський національний університет
культури і мистецтв
м. Київ*

Театр завжди був невіддільною частиною художньої культури, що являє собою «складне, багатопланове утворення, яке об'єднує всі види мистецтва, сам процес художньої творчості, його результати і систему заходів по створенню, збереженню і розповсюдженню художніх цінностей, вихованню творчих кадрів і глядацької аудиторії», виконуючи низку функцій: комунікативну, пізнавально-евристичну, виховну, художньо-концептуальну, інформаційну, естетичну, гедоністичну, футуристичну тощо. Театр часто також називають «дзеркалом» або «збільшувальним склом», акцентуючи на тому, що цей вид мистецтва повсякчас порушує актуальні питання, загострює увагу на злободенних проблемах, реагує на виклики свого часу і не лише гідно приймає їх, а й акумулює сили на продукування нових ідей.

Так, у 2020 році, у розпалі світової пандемії у Києві розпочав свою роботу «Театр Драматургів». Заснований двадцятьма драматургами, театр активно просуває доробки сучасних українських митців, зокрема авторів словесного тексту, які, авжеж, висвітлюють актуальні та злободенні проблеми. У співпраці з режисерами та акторами, драматурги мають змогу експериментувати із формами та жанрами, із засобами виразності та способами їх втілення, а також представляти тексти у різних форматах, без класичних театральних обмежень.

Найчастіше Театр Драматургів працює у форматі публічних читань п'єс, що не лише сприяє знайомству глядацької аудиторії та професійної

спільноти з новими драматургами та їхнім творчим доробком, а й створює для глядача можливість заглибитися в матеріал, відчутти його емоційний заряд, а для акторів та режисерів – віднайти потенціал твору, експериментальне рішення щодо його постановки, загострити увагу на проблемі, піднятій у драматургії, за допомогою сценічних форм та жанрів тощо.

Такий вид комунікації між митцями та глядачами слугує пошуку нових поглядів на злободенні проблеми, а також для критичного осмислення соціального та культурного контекстів, у яких відбувався процес написання творів та подій описаних у них. До прикладу, після публічного читання часто відбуваються громадські обговорення, де глядачі можуть висловити свою думку щодо актуальності обраної теми, розглянути етичні аспекти, поділитися враженнями та своїм емоційним станом. Ці дискусії виховують та формують активну публіку, що здатна аналізувати культурні та, зокрема, мистецькі процеси, а також висловлювати власну думку та позицію.

Важливо зазначити, що вказаний формат перформативних читань має такі надважливі характеристики як гнучкість та адаптивність. Соціальні та політичні перипетії, що супроводжують Україну та її культуру протягом 2020-2025 років, створюють нові виклики мистецьким установам, але завдяки публічним читанням як основному формату роботи «Театр Драматургів» зміг не лише втриматися на позиціях, а й віднайти можливість розвитку та залучення значно ширшої глядацької аудиторії завдяки онлайн читанням, що доступні глядачам по всьому світу. Це не лише сприяє налагодженню культурної комунікації з закордонними митцями та інтернаціоналізації української драматургії, а й, в умовах російської збройної агресії, дає змогу говорити про війну широко, відверто, гостро прямо, без прикрас та естетизації.

За приклад міжнародної діяльності «Театру Драматургів» може слугувати конкурс молодих режисерів, проведений за підтримки Центру

Міжнародного Розвитку Театру Філіпа Арно, що відбувся в липні 2023 року. За його результатами чотири твори, представлені на сцені театру в рамках конкурсу, отримали змогу перетворитися на завершені вистави.

Також «Театр Драматургів» часто виступає партнером для всеукраїнських та міжнародних фестивалів. Одним із таких фестивалів є «Драма-спринт», що був присвячений сучасній українській драматургії, на яких відбулися презентації найкращих 10 п'єс, що зайняли перші місця на національних і міжнародних конкурсах у 2023 році, таких як Drama.UA, «Липневий мед», «Тиждень актуальної п'єси», а також на міжнародних заходах – польському Aurora та британському Reboot Festival. Другий «Драма-спринт» мав назву «Жива антологія» і презентував драматургічну збірку «Драма Панорама 2023».

Ще один фестиваль, «Трикутник для українських театральних митців (TUA)», став унікальним прецедентом, де ініціаторами цієї події виступили культурні інституції Швеції: Міський театр при Культурному центрі Стокгольму (Kulturhuset Stadsteatern) і мистецько-резиденційний центр Rikstolvan. Крім «Театру Драматургів» партнерами фестивалю стали Центр мистецьких резиденцій Вілла Деціуша в Кракові, а також шведська коаліція перформативних мистецтв Scensverige Performing Arts Coalition/Swedish IPT.

«Значущість подібних подій виходить далеко за межі самого мистецького процесу. Вони є потужним інструментом для популяризації української сучасної драматургії як в Україні, так і за кордоном. Ініціатива шведських інституцій демонструє, що міжнародна спільнота не лише зацікавлена у підтримці українських митців, але й готова інвестувати свої ресурси у розвиток українського театру. Це сприяє інтеграції української драматургії у глобальний культурний контекст, надаючи митцям можливість представити свої твори на нових платформах і отримати міжнародний зворотний зв'язок» [1, с. 17].

Окрім того, «Театр Драматургів» часто співпрацює з «Театром Ветеранів». Театр Ветеранів – організація, яка дає змогу українським захисникам написати п'єсу про свій досвід та переживання під час перебування в зоні активних бойових дій. Ветерани створюють п'єси під керівництвом досвідчених драматургів. З огляду на це, можемо стверджувати, що театральне мистецтво наразі виконує ще й терапевтичну дію, допомагаючи захисникам поділитися своїм болем, думками та емоційним досвідом із глядачами.

У жовтні 2024 року відбувся фестиваль читань дебютних п'єс військовослужбовців, де було представлено 11 п'єс, 4 з яких були написані цивільними особами. Глядачі також мали змогу ознайомитися з документальними матеріалами, зібраними під керівництвом Анастасії Косодій. Декілька представлених на цьому фестивалі текстів, стали цілісними виставами, що йдуть на сцені «Театру Драматургів» та в Херсонському обласному академічному музично-драматичному театрі.

Таким чином, можна відмітити дві важливі функції Театру драматургів воєнного часу. Одна з них покликана поширювати інформацію про наробітки сучасних драматургів та за допомогою презентаційних заходів та публічних читань прокладати містки між авторами та режисерами, які втілюватимуть цей матеріал на сцені. Друга тенденція, що йде саме від Театру ветеранів, доносить суспільству правду про руйнівні наслідки війни та у художній формі показує її травматичний вплив на ментальне та фізичне здоров'я українців. Обидва напрями виконують культуротворчу та комунікативну місію для глядача.

Список використаних джерел:

1. *Волинець В. В. Специфіка публічного читання п'єс в контексті розвитку вітчизняного театру та драматургії : Кваліфікаційна робота. Київ, 2025. 47 с.*